

Diagnostické metody ve speciální pedagogice - Diagnostika SPU v dospělosti

Kristýna Balátová

Oblasti prováděné diagnostiky

- Narušeny specifické funkční oblasti pro osvojení dovedností psaní, čtení a matematiky (případně motoriky, vnímání rytmu ...):
  - Oblast percepční – narušení smyslů
  - Oblast kognitivní – narušení pozornosti, paměti, myšlení, řeči,...
  - Oblast motorická – narušení jemné i hrubé motoriky, očních pohybů, popř. mluvidel
  - Oblast motorické koordinace- jemná motorika
  - Oblast senzomotorických funkcí- koordinace oko-ruka

- V dospělosti SPU nejčastěji dle nedostatků patrných ze školní práce (čtení, psaní, oblast matematiky)
- obtíže v rychlém a přesném rozpoznání slov – nejnápadnější ve čtení slov nových nebo neobvyklých
- Často také artikulační neobratnost a další potíže v oblasti řeči (= specifický logopedický nález)

- Diagnostické metody určené pro dospělé se v zásadě příliš neliší od testů pro děti, liší se pouze v obtížnosti, způsobu vyhodnocení, výsledných hodnotách (normách pro celou populaci, gymnaziální populaci, SPU), případně nových testech
- Manuál- součást testové baterie pro zjištění SPU u dospělých a adolescentů (pouze po absolvování specializovaného školení na IPPP Praha, Cimlerová, Chalupová, Pokorná)

Složení diagnostické baterie:

- 1. Vstupní část:
- Anamnestický dotazník (veškeré info o potížích)
- Screeningový dyslektický dotazník (konkrétní dyslektické potíže)

-
- 2. Diagnostika čtení:
  - Test hlasitého čtení (Krtek)
  - Test hlasitého čtení textu složeného z pseudoslov (Latyš)
  - Test tichého čtení (Děvečka)

- 3. Diagnostika psaní:

- Diktát (klasický)

- Diktát bezesmyslných vět

- Diktát bezesmyslných slov

-
- 4. Testy fonematického povědomí:
  - Test fonologické manipulace
(zvukové manipulace se slovy)
  - Testování sluchové analýzy (rozklad)
a syntézy (sklad)

- 5. Testy zrakové percepce a koncentrace:
- Test zrakového vnímání (srovnávání tvarově podobných a odlišných znaků-slov)
- Kučerův test pozornosti (Forma A,B – písmenná, C- znaková)

-
- 6. Testy řečových funkcí:
  - Test verbální fluence (řečové plynulosti, pohotovosti)
  - Screeningový logopedický test (provádí logopedi)
  - Orientační zkouška jazykového citu

- 7. Diagnostika motorických funkcí:
- Orientační test dynamické praxe (pozn. Opakování určitého sledu pohybů)
- Test obkreslování (viz Matějčkův test obkreslování) nebo Rey- Osterriethova komplexní figura

-
- 8. Testování prostorového a pravolevého vnímání:
  - Test zrcadlového vnímání

Literatura

- CIMLEROVÁ, P., CHALUPOVÁ, E., POKORNÁ, D. *Diagnostika specifických poruch učení u adolescentů a dospělých osob*. Praha: Institut pedagogicko-psychologického poradenství, 2007. ISBN 978-80-86856-41-4.
- POKORNÁ, V. *Vývojové poruchy učení v dětství a dospělosti*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-773-2.
- POKORNÁ V. *Teorie a náprava vývojových poruch učení a chování. 3. rozšířené vydání*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7176-570-9.
- SVOBODA, M. *Psychologická diagnostika dospělých*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-327-7.
- SVOBODA, M. *Psychologická diagnostika dospělých*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-050-X.
- SVOBODA, M. *Psychologická diagnostika dospělých*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-706-0.
- SVOBODA, M., KREJČÍŘOVÁ, D., VÁGNEROVÁ, M. *Psychologická diagnostika dětí a dospívajících*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-566-0.
- VÁGNEROVÁ, M., KLÉGROVÁ, J. *Poradenská psychologická diagnostika dětí a dospívajících*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2008. ISBN 978-80-246-1538-7.
- **Tyto materiály nejsou určeny k publikaci ani k dalšímu šíření bez souhlasu autora. Slouží jako učební pomůcky pro studenty Diagnostických metod!!!**